

- Inför lokal överenskommelse mellan kommunen och Arbetsförmedlingen rörande insatser för att motverka ungdomsarbetslöshet -

Bilaga 1c

Kartläggning av målgruppens storlek, sammansättning och behov i Hammarö kommun

---

1 Uppdrag och syfte

Arbetet med en gemensam överenskommelse mellan Grums-, Hammarö- och Karlstads kommun samt Arbetsförmedlingen ska inledas med en lokal kartläggning av målgruppens storlek, sammansättning och behov.

Syftet med kartläggningen är att få en så heltäckande, gemensam bild av hela målgruppen som möjligt (Dua, 2015).

1.1 Kartläggning av målgruppens storlek och sammansättning

Följande ska redovisas i kartläggningen:

1. Antalet unga som inte fullföljer gymnasiet i kommunen.
2. Antalet unga som kommunen har inom sitt aktivitetsansvar.
3. Antalet unga som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet.
4. Antalet unga som finns registrerade hos Arbetsförmedlingen, inklusive antal unga deltidsarbetslösa och antal som inte står direkt till arbetsmarknadens förfogande.
5. En uppskattning av hur många unga som varken arbetar eller studerar och som vare sig kommun eller Arbetsförmedling har kontakt med i åldern 20-24 år.

Den samlade målgruppens storlek för åldern 16-24 år samt antalet i åldern 16-19 år ska redovisas.

Vidare ska kartläggningen belysa skillnader inom målgruppen, vad avser exempelvis kön, ålder, ev. funktionsnedsättning, födelseland (inrikes född/ utrikes född) och utbildningsnivå. Dessa faktorer kan ha relevans för de ungas arbetsmarknadsetablering.

1.2 Kartläggning av målgruppens behov

Kartläggningen ska också omfatta vilka behov som finns hos de unga samt en beskrivning av på vilket sätt som dialog förts med dem, och hur ungas kunskaper och erfarenheter kommer att tas tillvara i det fortsatta arbetet. I detta ingår också en beskrivning av hur jämställdhetsperspektiv används i arbetet.

Nedan följer en redovisning av hur det ser ut i Hammarö kommun.

---

2 Resultat (beskrivning av nuläge)

Totalt finns det 1397 personer i åldersgruppen 16-24 år¹ i Hammarö kommun (SCB, 2015).

2.1 Sammanfattning av målgruppen storlek och sammansättning

1. Antalet unga som inte fullföljer gymnasiet inom 3 år i kommunen är **40** personer².
2. Antalet unga som kommunen har inom sitt aktivitetsansvar är **47** personer³ exklusive elever på Individuella programmet. (IM)
3. Antalet unga som uppbär försörjningsstöd⁴ på grund av arbetslöshet är **17** personer.
4. Antalet unga (16-24 år) som finns registrerade hos Arbetsförmedlingen, inklusive antal unga deltidsarbetslösa och antal som inte står direkt till arbetsmarknadens förfogande är **137** personer⁵.
5. Det uppskattade antalet unga som varken arbetar eller studerar och som vare sig kommun eller Arbetsförmedling har kontakt med i åldern 20-24 år är **24** personer⁶.

Ett antal personer kan vara aktuella inom flera verksamheter samtidigt och således ingå i statistiken från flera parter. Exempelvis ingår många av de som ej fullföljt gymnasiet i det kommunala aktivitetsansvaret, och flera av de som uppbär försörjningsstöd kan vara registrerade hos Arbetsförmedlingen. För att få en uppskattning av målgruppen har vi räknat de personer som finns under punkt 2, 4 och 5.

Den samlade målgruppens storlek är uppskattningsvis:

- **208** personer (16-24 år)

Varav:

- **86** personer (16-19 år)
- **122** personer (20-24 år)

Elever inom KAA kan också finnas med i punkt 4 ovan, antal unga som finns registrerade hos Arbetsförmedlingen.

---

¹ Urvalet avser personer som vid tidpunkten (december 2014) var i åldrarna 15-23 år.

² Med start läsår 2011/2012 och avslut 2014/2015.

³ Mättillfälle: juli 2015.

⁴ Har erhållit försörjningsstöd under september 2015.

⁵ Augusti 2015.

⁶ Avser år 2012.

Nedan följer en detaljerad redovisning av hur många i målgruppen unga som inte fullföljer gymnasiet, unga som varken arbetar eller studerar samt undersysselsatta unga.

2.2 Målgruppens storlek och sammansättning

2.2.1 Unga som inte fullföljer gymnasiet

Indikator	
1. Antal ej behöriga till gymnasiet (betyg åk 9)⁷	16 personer 4 kvinnor 12 män
2. Andel gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom 3 år (genomströmning gymnasieskolan)⁸	77 % totalt 81 % kvinnor 67 % män

1. Enligt skolverket (2015) var det läsåret 2014/15 4 kvinnor och 12 män som ej var behöriga till gymnasiet⁹ när de gått ur grundskolan. Totalt var det 16 av 182 personer som ej var behöriga till gymnasiet, vilket motsvarar cirka 9 % av totalen. Detta kan jämföras med att det i hela riket var drygt 14 % som saknade gymnasiebehörighet bland niorna (Nya Wermlands-tidningen, 2015).

2. Enligt uppgifter från Gymnasieförvaltningen (2015) var det år 2014 74 % av 165 elever som startläsåret 2011/12 fullföljde sin gymnasiala utbildning inom tre år. Fördelat på kön var det 67 % av männen och 81 % av kvinnorna som fullföljde studierna inom tre år.

2.2.2 Unga som varken arbetar eller studerar

Ekonomiskt bistånd

Indikator	
3. Antal unga under 25 år med ekonomiskt bistånd	34 personer ¹⁰ 8 kvinnor 26 män
4. Antal unga under 25 år med ekonomiskt bistånd och försörjningshinder på grund av:	
Arbetslöshet	17
Ohälsa	8

⁷ Statistik avseende betyg årskurs 9, grundskolan:

<http://siris.skolverket.se/siris/f?p=SIRIS:147:0::NO::>

⁸ Uppgifter lämnade av Gymnasieförvaltningen, Karlstads kommun.

⁹ Med behörig till gymnasiet avses behörighet att söka till yrkesprogram, vilket kräver godkänt betyg i ämnena svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik samt i 5 ytterligare ämnen, totalt 8 ämnen.

¹⁰ Har erhållit försörjningsstöd under september 2015.

Sociala skäl	0
Ekonomiska bistånd flykting	9
Totalt	34 personer

3. Unga under 25 år med ekonomiskt bistånd var enligt Treserva (2015) totalt 34 personer varav 26 män och 8 kvinnor.

Unga i kommunens aktivitetsansvar (KAA)

Indikator	
5. Antal individer i kommunens aktivitetsansvar som ej studerar eller arbetar.	Ca 47 personer
6. Antal individer fördelade på åtgärd/insats inom KAA.	

5. Antal individer inom KAA är inte helt tillförlitligt då en ny modul med vissa brister införts i verksamhetssystemet under sommaren 2015.

6. Det finns ännu inte någon heltäckande bild av vilka åtgärder/insatser som personer inom ramen för KAA tar del av. Nedan framgår den statistik som finns att tillgå idag:

Individer fördelade på åtgärder/insatser inom kommunens aktivitetsansvar

Åtgärd	Antal
Studier på introduktionsprogram	32
Praktik	3
Kombination av åtgärder	5
Studier inom en obligatorisk skolform	4
Annan åtgärd ¹¹	39
Antal unika individer (totalen)	83

Hypernet, Juli. 2015

Det är viktigt att känna till att insatser inom kommunens aktivitetsansvar är frivilliga, vilket innebär att ett antal personer kan välja att tacka nej. Verksamheten genomför då ett uppföljningssamtal var tredje månad. Åldersgränsen för att innefattas av aktivitetsansvaret är 20 år.

¹¹ Annan åtgärd kan vara allt annat som inte faller inom de andra kategorierna exempelvis ungdomar som deltar i Horisont.

Arbetsförmedlingen

Indikator	
7. Antal unga som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen i åldersgruppen 16-24.	137 personer 61 kvinnor 76 män
8. Antal unga i åldersgruppen 16-24 år som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen och som har insatser.	64 personer 28 kvinnor 36 män

7. Enligt Arbetsförmedlingen (2015) var det i augusti 2015 137 ungdomar (16-24 år) inskrivna som arbetslösa, varav 61 kvinnor och 76 män. Antalet unga i åldersgruppen 16-19 år var 43 personer, varav 19 kvinnor och 24 män.

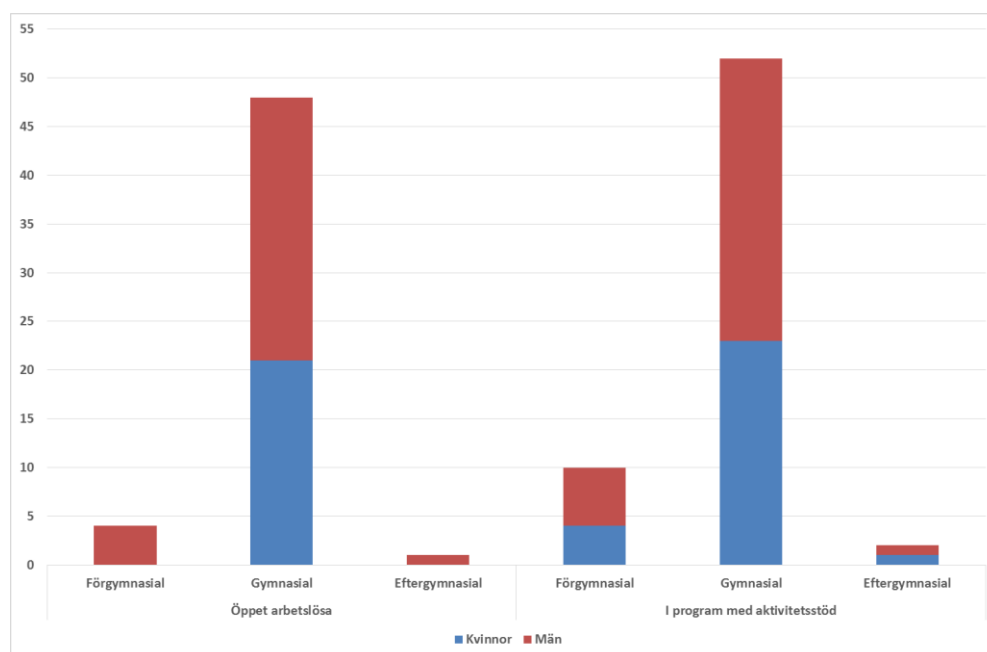
Statistiken från Arbetsförmedlingen (2015-08) visar att det är fler män än kvinnor som är inskrivna på Arbetsförmedlingen.

Cirka 12 % av alla som är inskrivna som arbetslösa har någon form av funktionsnedsättning.

Cirka 12% (14 av 117 personer) har endast förgymnasial utbildning.

Inskrivna arbetslösa

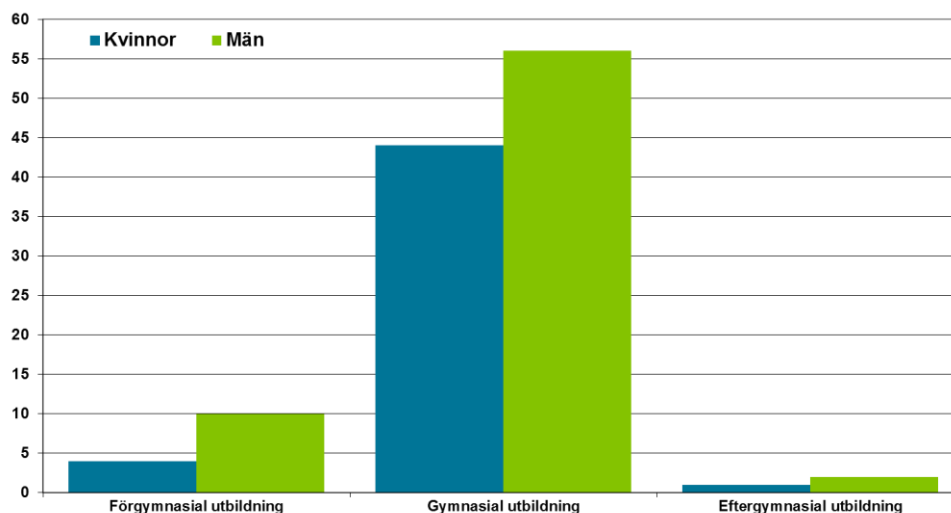
Hammarö kommun, 16-24 år, augusti 2015

Arbetsförmedlingen (2015-10-21)

8. I augusti (2015) var 117 personer (16-24 år) inskrivna som öppet arbetslösa samt inskrivna i program med aktivitetsstöd. Av 117 personer är 49 kvinnor och 68 män. (2015-08)

**Inskrivna arbetslösa
(Öppet arbetslösa + inskrivna i program med aktivitetsstöd)
Hammarö kommun, 16-24 år, augusti 2015**

Arbetsförmedlingen

(2015-10-21)

Antalet unga (16-24 år) som inte står direkt till arbetsmarknadens förfogande var 8 personer varav 3 kvinnor och 5 män. Antalet unga (16-19 år) som inte står direkt till arbetsmarknadens förfogande var 7 personer varav 3 kvinnor och 4 män.

Unga utan känd aktivitet

Indikator	
9. Antal unga som varken arbetar eller studerar eller har känd aktivitet i åldersgruppen 20-24 år 2012	24 personer 9 kvinnor 15 män

9. Unga som varken arbetar eller studerar eller har känd aktivitet i åldersgruppen 20-24 år var enligt Tema Unga (2012) totalt 24 personer.

2.2.3 Undersysselsatta unga

Indikator	
10. Antal timanställda unga i kommunen (med kommunen som arbetsgivare).	174 personer 138 kvinnor 36 män
11. Antal inskrivna unga med arbete, tim- eller deltid, i Arbetsförmedlingens register (sökande som har arbete utan stöd).	12 personer 9 kvinnor 4 män

10. Antalet timavlönade anställda i åldern 18-24 år var enligt uppgifter från personalassistent på Hammarö kommun (2015-08-31) totalt 174 personer, varav 138 kvinnor och 36 män.

11. Enligt Arbetsförmedlingen (2015-08) var antalet inskrivna ungdomar (16-24 år) med tim- eller deltidarbete¹² 12 personer varav 9 kvinnor och 4 män.

Antalet inskrivna ungdomar (16-19 år) med tim- eller deltidarbete var 5 personer varav 3 kvinnor och 2 män (2015-08).

¹² I redovisningen av antalet som är anmälda deltidarbetslösa antar vi att de unga som är inskrivna som deltidarbetslösa har ett arbete på deltid. I antalet redovisar vi även de som har en tillfällig timanställning.

2.3 Målgruppens behov

Målgruppen, bestående av deltagare i Värmlands Framtid Hammarö, har vid diskussion och via enkät framkommit med åsikter som rör deras situation. Flertalet har kontakt med flera myndigheter, företrädesvis IFO/IFA, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan. Man har generellt en negativ känsla kring dessa erfarenheter och gällande Arbetsförmedlingen är man oerhört kritiskt. Bl.a. tycker man att det är bristande engagemang och dåligt bemötande. De tillfrågade ungdomarna upplever projektet Värmlands Framtid mycket positivt och utifrån deras uttalade upplevelse av projektet är det uppenbart att man har ett behov av sammanhang, bekräftelse och kontinuerlig stöttning.

Vardagsituationen beskrivs som tråkig, en påtaglig rastlöshet och frustration inför arbetslösheten och svårigheten att på egen hand bryta mönstret.

Det gemensamma för den tillfrågade målgruppen gällande skolgången är att samtliga saknar fullständiga gymnasiebetyg. Vissa hoppade av gymnasiet, andra saknar betyg i enstaka kurser. Samtliga beskriver skolan som en, av olika anledningar, inte trivsamt miljö. Man uttrycker att det individuella stödet och anpassningen var oerhört bristfälligt, att skolan med största sannolikhet fungerat bättre om lärare, rektorer och regelverk varit flexibla.

I likhet med upplevelsen av ett stelbent skolsystem upplever man och önskar mer individuell hjälp och stöttning från Arbetsförmedlingen och andra aktörer. Man önskar även fler möjligheter till alternativa utbildningar via Arbetsförmedlingen.

Kunskaper om behov hos målgruppen

Det finns (Socialstyrelsen, SOU 2013:13

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/20/97/22/8da8f9ac.pdf>)

gemensamma drag hos målgruppen gällande behov av insatser, såsom behov av strukturerade vardagsaktiviteter med ett utbildnings- eller arbetsliknande innehåll.

Behov finns också av lyhörda vuxna i omgivningen som lyssnar till de ungas behov, samtidigt som förväntningarna ska vara höga och kraven tydliga. Målgruppen har svårigheter att navigera i det stora utbudet av verksamheter och i ett komplicerat regelverk. Att vara i ett socialt sammanhang med andra unga i samma situation är viktigt. En verksamhet, fysiskt skild från skolan, har betonats för vissa ungdomar. Dessutom konstateras att år av motgångar och misslyckanden tar tid att bearbeta och att insatserna måste få ta tid, då det handlar om att bygga upp självförtroende och självkänsla. En kort eller oavslutad skolgång från ett annat land ställer också särskilda krav på de insatser som ges. Målgruppen har behov av flexibla, individuellt anpassade och i vissa fall långsiktiga åtgärder.

Kunskaper om hinder för etablering

Temagruppen unga i arbetslivet (Källa: <http://www.temaunga.se/hinder-for-etablering>) beskriver att de hinder som oftast pekas ut för ungas etablering är;

- Oavslutad gymnasieutbildning
- Problem i hemmet
- Psykisk funktionsnedsättning
- ADHD eller annan neuropsykiatrisk funktionsnedsättning
- Oavslutad grundskoleutbildning
- Läs- och skrivsvårigheter
- Depression
- Missbruk av alkohol eller andra droger

Dessa hinder förekommer sällan enskilt, utan många i målgruppen har en multipel problematik. Skälen till att misslyckas i skolan kan många gånger bero på bakomliggande faktorer såsom problem i hemmet eller ohälsa, likväl som att misslyckas i skolan kan leda till ohälsa.

Kunskaper om framgångsfaktorer

När det gäller ungdomars möjligheter till etablering på arbetsmarknaden finns det en rad olika framgångsfaktorer i arbetet som sammanfattats av Temagruppen unga i arbetslivet. (Källa: http://www.mucof.se/sites/default/files/publikationer_uploads/liten_lardomar.pdf).

Dels generella så som;

- Unga ges inflytande över sin egen utveckling
- Multikompetent personalgrupp med en gemensam värdegrund som är genuint intresserade av att arbeta med målgruppen
- Långsiktighet och uppföljning
- Helhetsperspektiv för att ge rätt insatser
- Tydligt syfte med varje insats

De vanligaste och mest framgångsrika beprövade metoderna är ofta inriktade på att i samverkan mellan olika intressenter arbeta med vägledning, motivation och praktik. Vid arbetet med praktik är det bl.a. viktigt att;

- Ungdomsprojekten måste aktivt se till att vara där arbetsgivarna finns
- Individuellt stöd ökar självförtroendet
- Dokumentation av metoder förenklar arbetet

---

2 Referenser

[Arbetsförmedlingen \(2015\) Statistik](#)

Dua (2015) Att utarbeta en lokal överenskommelse. Hämtad från:

https://www.dua.se/sites/default/files/manual_overenskommelse_20150825.pdf (2015-08-28).

Gymnasieförvaltningen (2015)

Hypernet (2015) Statistik KAA

[Personalassistent på personalavdelningen \(2015\)](#)

Nya Wermlands- Tidningen (2015)

(<http://nwt.se/varmland/2015/09/30/har-ar-flest-obehoriga-till>)

Statistiska centralbyrån (2014) Folkmängd efter region, ålder, kön och år.

Hämtat från: <http://www.statistikdatabasen.scb.se>

Skolverket (2012) Grundskolan- Slutbetyg årskurs 9. Hämtat från:

<http://siris.skolverket.se/siris/f?p=SIRIS:147:0::NO> (2015-09-02)

Tema unga (2012) <http://www.temaunga.se/uvassiffror>

Treserva (2015) Ekonomiskt bistånd.